

**SPRAWOZDANIE Z PRZEBIEGU I WYNIKÓW KONSULTACJI Z JEDNOSTKAMI
SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO, PARTNERAMI SPOŁECZNYMI
I GOSPODARCZYMI W SPRAWIE PROJEKTU
„PROGRAMU ODBUDOWY POPULACJI ZWIERZINY DROBNEJ
W WOJEWÓDZTWIE KUJAWSKO-POMORSKIM”.**

Projekt „Programu odbudowy populacji zwierzyny drobnej w województwie kujawsko-pomorskim” został przyjęty przez Zarząd Województwa Kujawsko-Pomorskiego uchwałą Nr 73/1253/09 z dnia 1 października 2009 r. w sprawie przyjęcia wstępnego projektu „Programu odbudowy populacji zwierzyny drobnej w województwie kujawsko-pomorskim”.

W dniu 15 października 2009 r. w „Gazecie Pomorskiej” został opublikowany komunikat Zarządu Województwa Kujawsko-Pomorskiego w sprawie ogłoszenia informacji o konsultacjach z jednostkami samorządu terytorialnego, partnerami społecznymi i gospodarczymi, dotyczących projektu „Programu odbudowy populacji zwierzyny drobnej w województwie kujawsko-pomorskim”. Jednocześnie komunikat ten został zamieszczony na stronie internetowej www.kujawsko-pomorskie.pl wraz z projektem przedmiotowego „Programu...”. Od tego momentu, zgodnie z zapisami ustawy z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju, (Dz. U. z 2009 r. nr 84, poz. 712 ze zm.) przez 35 dni trwał proces konsultacji społecznych, który zakończył się w dniu 20 listopada 2009 r. Konsultacje miały charakter jawny i otwarty, mogli w nich uczestniczyć wszyscy zainteresowani, nie tylko jednostki samorządu terytorialnego oraz partnerzy społeczni i gospodarczy. W ramach konsultacji społecznych w dniu 29 października 2009 r. w Urzędzie Marszałkowskim w Toruniu odbyło się otwarte spotkanie konsultacyjne w sprawie „Programu...”.

W spotkaniu uczestniczyli przedstawiciele następujących instytucji:

- Tomasz Oset-Zarząd Okręgowy PZŁ w Bydgoszczy,
- Jan Jankowski-Zarząd Okręgowy PZŁ w Toruniu,
- Grzegorz Wiśniewski-Zarząd Okręgowy PZŁ we Włocławku,
- Piotr Beszterda-Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych w Toruniu,
- Antoni Szyszka-Kujawsko-Pomorska Izba Rolnicza z/s w Przysieku,
- Wojciech Kuliński-Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Toruniu,
- Andrzej Przystalski-Regionalna Rada Ochrony Przyrody w Bydgoszczy,
- Michał Dąbrowski-Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Bydgoszczy,
- Jolanta Dąbrowska-Wojewódzki Inspektorat Weterynarii w Bydgoszczy.

Uczestnicy spotkania odnieśli się pozytywnie do celów i założeń określonych w projekcie „Programu...”. Podczas dyskusji zwrócono uwagę na aspekt edukacyjny towarzyszący realizacji „Programu...”. Uznano potrzebę uwzględnienia informacji nt. „Programu...” w materiałach szkoleniowych, publikowanych przez Ośrodki Doradztwa Rolniczego na terenie województwa.

Polski Związek Łowiecki-Zarząd Okręgowy PZŁ we Włocławku przedstawił uwagi odnośnie terminów składania wniosków o dofinansowanie przedsięwzięć „Programu...” oraz uwagi dotyczące edukacji ekologicznej, które zostały zaproponowane do uwzględnienia w treści „Programu...”.

W trakcie ustawowego terminu 35 dni konsultacji, 7 jednostek samorządu terytorialnego, 1 stowarzyszenie oraz 1 koło łowieckie i osoba prywatna, zgłosiły następujące uwagi i opinie do treści „Programu”:

- 1) Starosta Radziejowski-pismo z dnia 22 października 2009 r., sygn. O.T.II.6121-7/09
-głos poparcia
- 2) Starosta Żniński-pismo z dnia 19 listopada 2009 r., sygn. OŚ.6210-19/09
-opinia pozytywna
- 3) Burmistrz Miasta i Gminy Chodecz-e-mail z dnia 23 października 2009 r.
-opinia pozytywna
- 4) Burmistrz Miasta Nieszawa-pismo wpłynęło 30 października 2009 r.-**deklaracja aktywnego udziału w realizacji „Programu...”**
- 5) Wójt Gminy Bobrowniki-pismo z dnia 26 października 2009 r.-**głos poparcia**
- 6) Wójt Gminy Radziejów-pismo z dnia 12 listopada 2009 r.-**głos poparcia**
- 7) Wójt Gminy Waganiec-pismo z dnia 26 października 2009 r., sygn. ZW.0152/75/09

-przedstawione uwagi:

1. Redukcja drapieżników:

a) przyjęta w programie redukcja ilości lisów do 3 os./1000 ha w 2014 r. mieści się co prawda w górnej optymalnej liczbie osobników jednak jest niewystarczająca;

Według zasad gospodarki łowieckiej w łowiskach nastawionych na gospodarowanie zwierzyną drobną zagęszczenie lisów nie powinno przekraczać 2-4 os./1000 ha (Kamieniarz i Panek 2008¹). W związku z tym, docelowe zagęszczenie populacji lisa określone w „Programie...” na 3 os./1000 ha uznano za odpowiednie.

b) w programie nie zauważa się problemu zdziczałych psów-należy rozważyć zmiany w prawie, ewentualnie w oparciu o obowiązujące przepisy wskazać sposoby rozwiązania problemu;

Problem zdziczałych psów i kotów został uwzględniony w „Programie...” w rozdziale V, jako „Redukcja liczebności drapieżników”. Szczegółowo jest on uregulowany w art. 33a ust. 3 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o ochronie zwierząt (Dz. U. z 2003 r. Nr 106, poz. 1002 ze zm.). Ponadto Zarząd Główny Polskiego Związku Łowieckiego w zarządzeniu nr 6 z dnia 9 września 2002 r. w sprawie realizacji niektórych przepisów ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o ochronie zwierząt, zobowiązał zarządy kół łowieckich

---

¹ Kamieniarz R., Panek M. 2008. Zwierzęta łowne w Polsce na przełomie XX i XXI wieku. Stacja Badawcza-OHZ PZŁ w Czempiniu.

do uregulowania w drodze uchwały sposobu postępowania ze dziedziczącymi psami i kotami bytującymi na terenie obwodów łowieckich.

Wobec powyższego, przedstawiona kwestia nie została dodatkowo uwzględniona w ostatecznej treści „Programu...”.

2. Rozwój bazy hodowlanej zwierzyny drobnej-ograniczenie bazy hodowlanej do kót łowieckich i podmiotów gospodarczych z nimi współpracującymi może wpłynąć negatywnie na realizację programu.

Uwaga nie jest zasadna i nie została uwzględniona.

3. Edukacja ekologiczna-bez uwzględnienia w planie finansowym możliwości wsparcia finansowego rolników tworzących śródpolne oczka wodne, zakrzaczenia, zadrzewienia (będące miejscem schronienia zwierzyny) o ograniczonej powierzchni np. do 100 m², nie wpłynie pozytywnie na osiągnięcie celu podstawowego.

Wsparcie finansowe dla rolników w zakresie zachowania naturalnych siedlisk i różnorodności biologicznej jest możliwe w systemie programów rolno-środowiskowych, których realizacją i wdrażaniem zajmuje się Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa.

4. W planie finansowym „Redukcja drapieżników”-wskazanie pozyskania około 7 tys. szt. osobników ograniczyć do populacji lisów; ponadto rozważyć wnioskowanie zmian w prawie w zakresie likwidacji okresu ochronnego polowań na lisy w związku z powszechną akcją zwalczania wścieklizny, która spowodowała gwałtowny wzrost populacji lisa.

Liczba 7 tys. osobników drapieżników jest wartością orientacyjną, ponieważ trudno określić dokładną ilość odstrzelonych drapieżników w trakcie realizacji „Programu...”. Pozostałe gatunki drapieżników również mogą oddziaływać negatywnie na efekty zakładane w programie, dlatego redukcja ich liczebności jest uzasadniona.

8) Wojskowe Koło Łowieckie Nr 255 „Wiarus” w Ciechocinku-pismo z dnia 27 października 2009 r., sygn. 36/2009-propozycja ujęcia w programie problemu walęsających się, dziedziczących psów i kotów.

- Problem dziedziczących psów i kotów jest uregulowany w art. 33a ust. 3 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o ochronie zwierząt (Dz. U. z 2003 r. Nr 106, poz. 1002 ze zm.) oraz wewnętrznymi uregulowaniami obowiązującymi w Polskim Związku Łowieckim (zarządzenie nr 6 z dnia 9 września 2002 r. w sprawie realizacji niektórych przepisów ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o ochronie zwierząt),

9) Związek Gmin Ziemi Kujawskiej z/s w Aleksandrowie Kujawskim-uchwała Nr 15/09 Zarządu Związku Gmin Ziemi Kujawskiej z dnia 27 października 2009 r. w sprawie „Projektu Programu Odbudowy Populacji Zwierzyny Drobnej w Województwie Kujawsko-Pomorskim”

-wyrażenie poparcia dla inicjatywy Zarządu Województwa Kujawsko-Pomorskiego dotyczącej „Programu odbudowy populacji zwierzyny drobnej w województwie kujawsko-pomorskim”.

10) ks. dr hab. Wojciech Frątczak-krajowy kapelan myśliwych PZŁ **-głos poparcia.**

UWAGI DO TREŚCI „PROGRAMU ODBUDOWY POPULACJI ZWIERZINY DROBNEJ W WOJEWÓDZTWIE KUJAWSKO-POMORSKIM”, PRZYJĘTE NA PODSTAWIE WYNIKÓW KONSULTACJI Z JEDNOSTKAMI SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO, PARTNERAMI SPOŁECZNYMI I GOSPODARCZYMI, WNIOSKÓW Z RAPORTU EWALUACYJNEGO ORAZ OPINII ZESPOŁU OPINIUJĄCO-KOORDYNUJĄCEGO:

• IV. CEL GŁÓWNY I CELE SZCZEGÓŁOWE

Nowe określenie celu głównego i celów szczegółowych oraz docelowych wartości wskaźników zagęszczenia populacji zwierzyny drobnej w 2014 r. w następującym brzmieniu:

„Głównym celem niniejszego Programu jest utrzymanie obecnego stanu populacji 4 gatunków zwierzyny drobnej (zajęc, kuropatwa, bażant, dziki królik) i zapoczątkowanie wzrostu liczebności tych populacji.

Cele szczegółowe Programu to:

- 1) restytucja i reintrodukcja 4 gatunków zwierzyny drobnej (zajęca, kuropatwy, bażanta i dzikiego królika) na wybranych obszarach województwa kujawsko-pomorskiego;*
- 2) ograniczenie liczebności drapieżników, przyczyniających się do spadku liczebności populacji zwierzyny drobnej;*
- 3) rozwój bazy hodowlanej zwierzyny drobnej poprzez budowę odpowiedniej infrastruktury (m. in. urzędzeń łowieckich);*
- 4) edukacja ekologiczna w zakresie ochrony i wzrostu liczebności populacji zwierzyny drobnej.*

Tab. 1. Prognozowane efekty realizacji szczegółowych celów Programu.

LP.	OBSZAR DZIAŁAŃ	STAN WYJŚCIOWY 2009	STAN DOCELOWY 2014
1.	Stan populacji gatunków zwierzyny drobnej (liczebność i zagęszczenie):		
	-zajęc	<i>(41 233 os.) 36 os./1000 ha</i>	<i>42 os./1000 ha</i>
	-kuropatwa	<i>(10 699 os.) 9,4 os./1000 ha</i>	<i>12 os./1000 ha</i>
	-bażant	<i>(29 701 os.) 26 os./1000 ha</i>	<i>31 os./1000 ha</i>
	-dziki królik	<i>3 940 os.</i>	<i>4 500 os.</i>

- **V. KIERUNKOWE DZIAŁNIA PROGRAMU**

Zatytułowanie punktu 1. jako:

„1. Restytucja i reintrodukcja gatunków zwierzyny drobnej”

oraz określenie wskaźników tempa wzrostu zagęszczenia populacji gatunków zwierzyny drobnej według następującego schematu:

ZAJĄC:

-w 2010 r.	ok. 37-38 os./1000 ha
-w 2011 r.	ok. 38-39 os./1000 ha
-w 2012 r.	ok. 39-40 os./1000 ha
-w 2013 r.	ok. 40-41 os./1000 ha
-w 2014 r.	ok. 41-42 os./1000 ha

KUROPATWA:

-w 2010 r.	ok. 9,0-9,5 os./1000 ha
-w 2011 r.	ok. 9,5-10 os./1000 ha
-w 2012 r.	ok. 10-10,5 os./1000 ha
-w 2013 r.	ok. 10,5-11 os./1000 ha
-w 2014 r.	ok. 11-12 os./1000 ha

BAŻANT:

-w 2010 r.	ok. 26-27 os./1000 ha
-w 2011 r.	ok. 27-28 os./1000 ha
-w 2012 r.	ok. 28-29 os./1000 ha
-w 2013 r.	ok. 29-30 os./1000 ha
-w 2014 r.	ok. 30-31 os./1000 ha

W punkcie „4. Edukacja ekologiczna”:

1) w podpunkcie 1. po słowach „zainteresowane szkoły” dodać:

„Działania te będą prowadzone w ścisłej współpracy doświadczonych przedstawicieli dzierżawców lub zarządców obwodów łowieckich z nauczycielami biologii danych szkół (podstawowych, gimnazjów i średnich), na zasadach ustalanych z ich dyrekcjami.”

2) w podpunkcie 2. po słowach „folderów i ulotek” dodać:

„opracowanych przez Polski Związek Łowiecki we współpracy z Regionalną Dyrekcją Lasów Państwowych w Toruniu i Kujawsko-Pomorską Izbą Rolniczą z/s w Przysieku”,

3) dodać podpunkt 3. w następującym brzmieniu:

„3) programy dotyczące realizacji działań edukacyjnych winny być zaakceptowane przez Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Toruniu, jako instytucję finansującą nakłady rzeczowe na ich realizację.”.

- **VIII. ZARZĄDZANIE PROGRAMEM I SYSTEM REALIZACJI**

Przedmiotowy rozdział zredagować według następującej treści:

„VII. ZARZĄDZANIE PROGRAMEM

1. Instytucja zarządzająca

Zgodnie z art. 25 pkt 2 ustawy z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju (Dz. U. z 2009 r. Nr 84, poz. 712 ze zm.), za prawidłową realizację programu operacyjnego odpowiada instytucja zarządzająca, którą w przypadku niniejszego programu rozwoju jest Zarząd Województwa Kujawsko-Pomorskiego.

W imieniu Zarządu Województwa Kujawsko-Pomorskiego działania związane z zarządzaniem Programem będą prowadzone za pośrednictwem Departamentu Środowiska i Geologii Urzędu Marszałkowskiego Województwa Kujawsko-Pomorskiego w Toruniu.

W imieniu Zarządów Okręgowych PZŁ w Bydgoszczy, Toruniu i we Włocławku oraz Ośrodków Hodowli Zwierzyny PZŁ i nadleśnictw, koordynującym realizację Programu od strony techniczno-finansowej w skali województwa jest Zarząd Okręgowy PZŁ we Włocławku.

Działania ujęte w Programie będą współfinansowane przez Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Toruniu oraz przez jednostki organizacyjne Polskiego Związku Łowieckiego działające na terenie województwa kujawsko-pomorskiego.

Zarząd Województwa Kujawsko-Pomorskiego upoważnia dyrektora Departamentu Środowiska i Geologii Urzędu Marszałkowskiego w Toruniu do przygotowywania rocznych raportów ze stanu wdrażania i realizacji Programu i przedstawiania ich zarządowi województwa.

2. Beneficjenci Programu

Beneficjentami niniejszego Programu są:

- *koła łowieckie i Ośrodki Hodowli Zwierzyny funkcjonujące w strukturach Polskiego Związku Łowieckiego, reprezentowane na terenie województwa kujawsko-pomorskiego przez Zarządy Okręgowe PZŁ w Bydgoszczy, Toruniu i we Włocławku,*
- *nadleśnictwa z terenu województwa kujawsko-pomorskiego, nadzorowane przez Regionalną Dyрекcję Lasów Państwowych w Toruniu, jako jednostki zarządzające obwodami łowieckimi wyłączonymi z wydzierżawiania, stanowiącymi Ośrodki Hodowli Zwierzyny Lasów Państwowych.*

Beneficjenci Programu są podmiotami uprawnionymi do wnioskowania o przyznanie środków finansowych (zgodnie z procedurami stosowanymi przez WFOŚiGW w Toruniu) na realizację działań przyjętych w Programie.”.

Punkt „3. Procedura wnioskowania” zredagować w następującym brzmieniu:

„3. Procedura wnioskowania

Przyznanie środków na realizację Programu jest uzależnione od spełnienia obligatoryjnych warunków, którymi są:

- a) *przedłożenie wniosku o przyznanie materiału hodowlanego lub środków finansowych na jego zakup w ramach „Programu odbudowy populacji zwierzyny drobnej w województwie kujawsko-pomorskim”, według wzoru stanowiącego załącznik nr 4 do niniejszego Programu,*
- b) *przedłożenie oświadczeń: Zarządu Okręgowego PZŁ, Nadleśnictwa i Starosty, właściwych dla położenia danego obwodu łowieckiego, potwierdzających celowość restytucji danego gatunku zwierzyny na terenie obwodu i stosowne przygotowanie środowiska umożliwiającego rozwój wsiedlanej zwierzyny; wzór oświadczenia stanowi załącznik nr 5 do niniejszego Programu,*
- c) *przygotowanie warunków do restytucji (wsiedleń) obejmujące:*
  - 1) *redukowanie liczebności naturalnych drapieżników, których pozyskanie jest prawnie dozwolone, do stanów uważanych za normę w danym środowisku,*
  - 2) *założenie i utrzymywanie podstawowych urządzeń technicznych i przyrodniczych, sprzyjających rozwojowi restytuowanych gatunków w środowisku.”;*

podpunkt 1-otrzymuje następujące brzmienie:

„1. Wniosek o dofinansowanie zakupu zwierzyny do restytucji (wsiedleń) składany jest przez beneficjentów Programu do Zarządu Okręgowego Polskiego Związku Łowieckiego właściwego dla obwodu łowieckiego, w którym prowadzone będą wsiedlenia zwierzyny. Wzór wniosku i załączników (oświadczeń) stanowią załączniki nr 4 i nr 5 do niniejszego Programu.”

podpunkt 2 – otrzymuje następujące brzmienie:

„2. Wnioski o przyznanie dofinansowania na rok następny przyjmowane są do dnia 15 września każdego roku w odniesieniu do okresów rocznych lub wieloletnich, z wyjątkiem wniosków na rok 2010, które należy składać do dnia 31 maja 2010 r.”

podpunkt 3 – otrzymuje następujące brzmienie:

„3. Właściwy dla położenia obwodu łowieckiego Zarząd Okręgowy PZŁ po stwierdzeniu kompletności i zaakceptowaniu otrzymanych wniosków, przedkłada je w terminie do 15 października do Zarządu Okręgowego PZŁ we Włocławku jako rozliczającego całość Programu, wraz ze zbiorczym wnioskiem dla danego okręgu, z wyjątkiem wniosków na rok 2010, które należy przedłożyć do dnia 15 czerwca 2010 r.”

podpunkt 4 – otrzymuje następujące brzmienie:

„4. Zarząd Okręgowy PZŁ we Włocławku, jako koordynujący Program od strony techniczno-finansowej, przedkłada w terminie do 15 listopada, wyjątkowo w roku 2010 do dnia 30 czerwca 2010 r., zbiorczy wniosek do Dyrektora Departamentu Środowiska i Geologii Urzędu Marszałkowskiego w Toruniu w celu akceptacji.”

podpunkt 5 – otrzymuje następujące brzmienie:

5. Po uzyskaniu wymienionej w p. 4 akceptacji, wniosek ten Zarząd Okręgowy PZŁ we Włocławku kieruje do Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Toruniu, w nieprzekraczalnym terminie do dnia 31 grudnia każdego roku.

podpunkt 7 – do wykreślenia

podpunkt 8 – przeniesienie do podrozdziału: „4. Monitoring i ocena realizacji celów Programu” w następującym brzmieniu:

„Zarząd Okręgowy PZŁ we Włocławku, w uzgodnieniu z Zarządami Okręgowymi PZŁ w Bydgoszczy i Toruniu, jest zobowiązany w terminie do dnia 30 kwietnia każdego roku przedkładać do Departamentu Środowiska i Geologii Urzędu Marszałkowskiego w Toruniu sprawozdanie z realizacji Programu za miniony łowiecki rok gospodarczy, wraz z oceną i prognozą na kolejne lata.”.

Punkt „4. Monitoring i ocena realizacji celów Programu”-przeredagowanie treści w następującym brzmieniu:

4. Monitoring i ocena realizacji celów Programu

W imieniu Zarządu Województwa Kujawsko-Pomorskiego, monitoring Programu jest zadaniem realizowanym przez Departament Środowiska i Geologii Urzędu Marszałkowskiego w Toruniu. Bezpośrednia obserwacja realizacji działań Programu należy do Zarządów Okręgowych PZŁ.

Zarząd Okręgowy PZŁ we Włocławku, w uzgodnieniu z Zarządami Okręgowymi PZŁ w Bydgoszczy i Toruniu, jest zobowiązany w terminie do dnia 30 kwietnia każdego roku przedkładać do Departamentu Środowiska i Geologii Urzędu Marszałkowskiego w Toruniu sprawozdanie z realizacji Programu za miniony łowiecki rok gospodarczy, wraz z oceną i prognozą na kolejne lata.

Zakres informacji, które powinny być przedstawione w rocznym sprawozdaniu z realizacji Programu będzie określany stosownie do bieżących potrzeb przez Dyrektora Departamentu Środowiska i Geologii.

Dyrektor Departamentu Środowiska i Geologii przedstawia Zarządowi Województwa Kujawsko-Pomorskiego raport z realizacji Programu za rok miniony, w terminie do 30 czerwca każdego roku.

Dodano 2 nowe rozdziały:

-„VIII. SPRAWOZDANIE Z KONSULTACJI SPOŁECZNYCH I WNIOSKI Z RAPORTU EWALUACYJNEGO”

-„IX. OCENA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO” wraz z załącznikiem Nr 6:

o następującej treści:

„VIII. SPRAWOZDANIE Z KONSULTACJI SPOŁECZNYCH I WNIOSKI Z RAPORTU EWALUACYJNEGO”

Sprawozdanie z konsultacji społecznych

Według art. 19a ust. 1 ustawy z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju (Dz. U. z 2009 r. nr 84, poz. 712 ze zm.) projekt „Programu odbudowy populacji zwierzyny drobnej w województwie kujawsko-pomorskim” podlega konsultacjom z jednostkami samorządu terytorialnego oraz partnerami społecznymi i gospodarczymi.

W dniu 15 października 2009 r. w „Gazecie Pomorskiej” został opublikowany komunikat Zarządu Województwa Kujawsko-Pomorskiego w sprawie ogłoszenia informacji o konsultacjach z jednostkami samorządu terytorialnego, partnerami społecznymi i gospodarczymi, dotyczących projektu „Programu odbudowy populacji zwierzyny drobnej w województwie kujawsko-pomorskim”. Jednocześnie komunikat ten został zamieszczony na stronie internetowej www.kujawsko-pomorskie.pl wraz z projektem przedmiotowego Programu. Od tego momentu, w ustawowym terminie 35 dni zainteresowane podmioty mogły wyrazić opinię do projektu Programu.

Zarząd Okręgowy PZŁ we Włocławku przedstawił uwagi odnośnie terminów składania wniosków o dofinansowanie przedsięwzięć Programu oraz uwagi dotyczące edukacji ekologicznej, które zostały uwzględnione w tekście Programu.

Pozostałe uwagi zgłoszone podczas procesu konsultacji społecznych nie zostały wniesione do treści Programu z powodów merytorycznych.

Wnioski z raportu ewaluacyjnego:

Raport ewaluacyjny do projektu „Programu odbudowy populacji zwierzyny drobnej w województwie kujawsko-pomorskim” opracowany przez Biuro Usług Ekologicznych i Leśnych „Quercus” w Toruniu, prezentuje szczegółową analizę skuteczności i efektywności działań Programu.

W przedmiotowym raporcie wskazano, iż zasadne byłoby uwzględnienie w treści Programu szczegółowej analizy zagrożeń i przyczyn spadku liczebności gatunków zwierzyny drobnej. Rozpoznanie natężenia i zmienności tych czynników, mogłoby ułatwić dostosowywanie strategii Programu podczas realizacji.

Wymienione wskazania mogą być realizowane podczas corocznej inwentaryzacji zwierzyny dokonywanej w przez dzierżawców i zarządców obwodów łowieckich.

Według autorów raportu, „Program odbudowy populacji zwierzyny drobnej w województwie kujawsko-pomorskim” prezentuje logiczną i spójną strategię działań, mających na celu zahamowanie regresu liczebności populacji wybranych gatunków zwierzyny drobnej. Precyzyjnie określone cele Programu i przejrzyste zasady jego realizacji pozwalają stwierdzić, że planowane działania znacząco przyczynią się do polepszenia sytuacji gatunków zwierzyny drobnej na terenie województwa kujawsko-pomorskiego.

IX. OCENA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO

Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Bydgoszczy w dniu 12 listopada 2009 r. wydał postanowienie (sygn. RDOŚ.PN-04.6636-653/124/09/MO), w którym określono **brak obowiązku przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko dla projektu „Programu odbudowy populacji zwierzyny drobnej w województwie kujawsko-pomorskim”** (kserokopia pisma stanowi załącznik nr 6).